

ΠΡΟΤΑΣΗ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΡΙΣΕΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΓΑΛΑΖΙΑ ΣΗΜΑΙΑ» ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΤΗ ΣΤΡΑΤΩΝΙ

Η ακτή Στρατώνι, που διαχειρίζεται η Αξιοποίηση Τουριστικών Ακινήτων του Δήμου Αριστοτέλη, βραβεύθηκε για το 2017 από τη Διεθνή Επιτροπή Κρίσεων του Προγράμματος Γαλάζια Σημαία σύμφωνα με πρόταση της Εθνικής Επιτροπής Κρίσεων (ΕΕΚ). Οι βραβεύσεις ανακοινώθηκαν από την Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης (ΕΕΠΦ), εθνικό χειριστή του Προγράμματος στις 15 Μαΐου.

Σύμφωνα με την πάγια διαδικασία του Προγράμματος «Γαλάζια Σημαία», από την ανακοίνωση των βραβεύσεων μέχρι την παράδοση της σημαίας, πραγματοποιείται ο τελικός έλεγχος των ακτών. Στο διάστημα αυτό, και συγκεκριμένα στις 29 Μαΐου τ.ε. περιήλθε στην ΕΕΠΦ για πρώτη φορά με ταυτόχρονη αποστολή στο Διεθνές Συντονιστικό Γραφείο, καταγγελία από το Παρατηρητήριο Μεταλλευτικών Δραστηριοτήτων για την παρουσία υψηλών συγκεντρώσεων βαρέων μετάλλων στην ακτή του Στρατωνίου του Δήμου Αριστοτέλη του Ν. Χαλκιδικής. Η καταγγελία αυτή επεσήμαινε πιθανό κίνδυνο για τη δημόσια υγεία και συνοδευόταν από δημοσιευμένες επιστημονικές έρευνες, οι οποίες κοινοποιήθηκαν για πρώτη φορά στην ΕΕΠΦ και στην ΕΕΚ. Σε αυτές αναφέρεται ότι, αν και δεν υπάρχουν κοινώς αποδεκτά διεθνή ή ευρωπαϊκά όρια, οι καταγεγραμμένες από τους ερευνητές συγκεντρώσεις βαρέων μετάλλων στο ιζημα είναι σημαντικά υψηλότερες από τις κατευθυντήριες γραμμές (guidelines) που ισχύουν σε άλλες χώρες. **Σημειώνεται, δε, ότι η πληροφόρηση που περιήλθε στην ΕΕΠΦ και την ΕΕΚ μέσω της αποσταλείσας καταγγελίας παρουσιάσθηκε για πρώτη φορά τεκμηριωμένα και επί τη βάσει επιστημονικών δεδομένων που προέκυψαν από έρευνα και μελέτη ειδικών στη ΕΕΠΦ και την ΕΕΚ.**

Σύμφωνα με τις ισχύουσες διαδικασίες, αν μια βραβευμένη με «Γαλάζια Σημαία» ακτή δεν συμμορφώνεται με τα κριτήρια του προγράμματος, η σημαία ενδέχεται να αποσυρθεί μόνιμα ή προσωρινά. Με βάση τα παραπάνω και δεδομένης της βαρύτητας του θέματος της ασφάλειας για το Πρόγραμμα «Γαλάζια Σημαία» τόσο για τους επισκέπτες (δημόσια υγεία) όσο και για τις ακτές (περιβάλλον), αλλά και ότι η Γαλάζια Σημαία δεν είχε αποσταλεί στο Δήμο Αριστοτέλη, που είναι ο διαχειριστής της ακτής, ανακοινώθηκε στις 29 Μαΐου τ.ε. από τον χειριστή του προγράμματος (ΕΕΠΦ) η προσωρινή απόσυρσή της έως ότου διερευνηθεί η καταγγελία. Παράλληλα, και μετά από ενέργειες της ΕΕΠΦ, η Εθνική Επιτροπή Κρίσεων συνεκλήθη εκτάκτως δύο φορές, στις 19 και στις 26 Ιουλίου, για την αξιολόγηση των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν.

Στην πρώτη έκτακτη συνεδρίαση της ΕΕΚ, που έλαβε χώρα στις 19 Ιουλίου τ.ε. στα γραφεία της ΕΕΠΦ υπό τον συντονισμό της, εκπροσωπήθηκαν οι ακόλουθοι φορείς: Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Υπουργείο Εσωτερικών, Υπουργείο Υγείας, Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ), Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός, ενώ έγινε παρουσίαση των ευρημάτων της σχετικής επιστημονικής

μελέτης από το ΕΛΚΕΘΕ, προκειμένου να ενημερωθούν τα μέλη της ΕΕΚ για την υφιστάμενη κατάσταση.

Τα μέλη της επιτροπής εξέφρασαν την ανησυχία τους για τους κινδύνους που δυνητικά ενέχει η παρουσία υψηλών συγκεντρώσεων σε βαρέα μέταλλα στη δημόσια υγεία, παρότι δεν υπάρχουν όρια επικινδυνότητας για τις συγκεντρώσεις των βαρέων μετάλλων στην ελληνική και στην ενωσιακή νομοθεσία. Επεσήμαναν, δε, την ανάγκη να διατυπωθεί εγγράφως από τους αρμόδιους φορείς ότι οι υψηλές αυτές συγκεντρώσεις ρύπων δεν επηρεάζουν την υγεία και ασφάλεια των επισκεπτών αλλά και του περιβάλλοντος της ακτής.

Για τον λόγο αυτό, προτάθηκε η αναστολή της απόφασης της ΕΕΚ για μια εβδομάδα, προκειμένου να δοθεί χρόνος για περαιτέρω συζητήσεις με τις αρμόδιες διευθύνσεις των εκπροσωπούμενων υπηρεσιών αλλά και για να ζητηθούν από το διαχειριστή οι σχετικές βεβαιώσεις.

Σε συνέχεια των παραπάνω, η ΕΕΠΦ, ζήτησε με το από 21 Ιουλίου τ.ε. ηλεκτρονικό μήνυμα από τον Δήμο Αριστοτέλη, ως αρμόδιο διαχειριστή της ακτής, να προβεί στις σχετικές ενέργειες παρέχοντας έγγραφη βεβαίωση των αρμοδίων φορέων ότι οι βιομηχανικοί ρύποι δεν δημιουργούν κινδύνους για τους χρήστες της ακτής ή το περιβάλλον, όπως προβλέπει σαφώς το Κριτήριο 9.

Στη δεύτερη συνάντησή της ΕΕΚ που έλαβε χώρα στις 26 Ιουλίου τ.ε. στα γραφεία της ΕΕΠΦ, υπό τον συντονισμό της, εκπροσωπήθηκαν οι ακόλουθοι φορείς: Ειδική Γραμματεία Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ), το Υπουργείο Εσωτερικών, το Υπουργείο Υγείας, το Υπουργείο Τουρισμού, το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ο ΕΟΤ και ο Ερυθρός Σταυρός.

Οι συμμετέχοντες, αφού έλαβαν υπ' όψιν

1. το σύνολο των προσκομισθέντων στοιχείων
2. την τοποθέτηση του Διεθνούς Γραφείου του Προγράμματος «Γαλάζια Σημαία» που προτείνει την υιοθέτηση της αρχής της πρόληψης
3. την **αρχή της πρόληψης** κατά τη λήψη της απόφασης
4. **την προστασία και την ασφάλεια** των λουομένων **ως βασικό γνώμονα**
5. τις ακόλουθες κατευθύνσεις των κριτηρίων του προγράμματος επί της διαδικασίας,
“Αν μια βραβευμένη με «Γαλάζια Σημαία» ακτή δεν συμμορφώνεται με τα κριτήρια του προγράμματος, η σημαία ενδέχεται να αποσυρθεί μόνιμα ή προσωρινά.
Υπάρχουν αρκετές διαβαθμίσεις μη συμμόρφωσης:
α. **Μη συμμόρφωση ήσσονος σημασίας:** Αφορά στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν τηρείται ένα κριτήριο, η μη τήρηση του οποίου δεν επιφέρει σοβαρές συνέπειες στην υγεία και

την ασφάλεια των λουομένων ή στο περιβάλλον. Όταν παρατηρείται ήσσονος σημασίας μη συμμόρφωση και μπορεί το πρόβλημα μπορεί να αποκατασταθεί άμεσα, η βράβευση δεν ανακαλείται και η μη συμμόρφωση καταχωρείται μόνο στο έντυπο επιθεώρησης. Εάν, ωστόσο, μια μη συμμόρφωση ήσσονος σημασίας δεν μπορεί να διορθωθεί αμέσως, η ακτή λαμβάνει προθεσμία 10 ημερών για να συμμορφωθεί. Η σημαία υποστέλλεται μέχρις ότου υπάρξει πλήρης συμμόρφωση με το σύνολο των κριτηρίων του προγράμματος και ενημερώνεται η ιστοσελίδα του προγράμματος.

β. **Περιπτώσεις πολλαπλών μη συμμορφώσεων** αφορούν τη μη συμμόρφωση με δύο έως τρία κριτήρια, αλλά με ήσσονος σημασίας επιπτώσεις στην υγεία και την ασφάλεια των λουομένων ή στο περιβάλλον. Σε αυτή την περίπτωση η ακτή έχει προθεσμία 10 ημερών, προκειμένου να συμμορφωθεί πλήρως με όλα τα κριτήρια, η σημαία υποστέλλεται μέχρις ότου όλα τα προβλήματα αποκατασταθούν και η ιστοσελίδα ενημερώνεται αναλόγως.

γ. **Σημαντική μη συμμόρφωση** καταγράφεται σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η ακτή δεν συμμορφώνεται με ένα ή περισσότερα κριτήρια, το αποτέλεσμα της οποίας μπορεί να έχει επιπτώσεις στην υγεία και την ασφάλεια των λουομένων ή στο περιβάλλον, καθώς και στη γενική άποψη της ακτής και ως εκ τούτου, στο πρόγραμμα. Όταν καταγράφεται σημαντική μη συμμόρφωση, η σημαία υποστέλλεται αμέσως και για το υπόλοιπο της κολυμβητικής περιόδου. Η ιστοσελίδα ενημερώνεται και στον πίνακα ανακοινώσεων κοινοποιείται σαφώς η απόσυρση της βράβευσης.”

Επικουρικά, δε, στα ανωτέρω, ως προς τη διαδικασία, επισημαίνεται η τελευταία παράγραφος του κριτηρίου 7 που αναφέρει «*Σε περίπτωση πετρελαιοκηλίδας, ανώμαλων καιρικών συνθηκών ή άλλων ακραίων συμβάντων, τα οποία ενδέχεται να έχουν σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα των υδάτων κολύμβησης ή την υγεία των λουομένων, ο διαχειριστής της ακτής οφείλει να υποστείλει προσωρινά τη «Γαλάζια Σημαία» και να αναφέρει με σαφήνεια το λόγο στον πίνακα ανακοινώσεων. Συνιστάται η διατύπωση των εν λόγω πληροφοριών να είναι σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές: "Αυτή η ακτή έχει αντιμετωπίσει πρόσφατα ακραία φαινόμενα. Η κολύμβηση δεν συνιστάται αυτή τη στιγμή, λόγω της πιθανότητας ρύπανσης/λόγω κινδύνου για τους λουόμενους».*

Αν και το κριτήριο αυτό αφορά στην ποιότητα των υδάτων κολύμβησης, η οποία στην περίπτωση του δήμου Αριστοτέλη και της ακτής είναι εξαιρετική, η προαναφερθείσα παράγραφος αναδεικνύει τον τρόπο διαχείρισης του Προγράμματος «Γαλάζια Σημαία» προς αποφυγήν δυνητικών κινδύνων για τους λουόμενους, όπως άλλωστε ρητά αναφέρεται στο παραπάνω χωρίο, όπου λαμβάνεται υπ’ όψιν όχι μόνο η «ποιότητα των υδάτων κολύμβησης» αλλά και η «υγεία των λουομένων».

6. Τα ακόλουθα κριτήρια

α. την ασφάλεια γενικότερα, η οποία συντίθεται, από την παράλληλη τήρηση πολλών από τα κριτήρια του προγράμματος και αποτελεί μια εκ των τεσσάρων συλλογικών κατηγοριών των εν λόγω κριτηρίων,

β. το **κριτήριο 9** του προγράμματος υπό τον τίτλο «*Τυχόν απορρίψεις βιομηχανικών αποβλήτων ή άλλης μορφής αστικών λυμάτων δεν επιτρέπεται να επηρεάζουν την περιοχή της ακτής*», το οποίο αναφέρει ρητώς μεταξύ άλλων ότι «...*Σχετικά με τα βιομηχανικά/βιοτεχνικά απόβλητα, ο εθνικός χειριστής του Προγράμματος οφείλει να ενημερωθεί από τους διαχειριστές για την ύπαρξη πηγών πιθανής ρύπανσης της περιοχής της ακτής οι οποίες είναι πιθανό να επηρεάσουν την ποιότητα του περιβάλλοντος. Επί πλέον, οι κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές οφείλουν να επιβεβαιώνουν γραπτώς ότι η περιοχή της ακτής ελέγχεται τακτικά από αυτές και ότι από τις υπόψη πηγές δεν υπάρχει κίνδυνος για τη δημόσια υγεία ή το περιβάλλον*»

αποφάσισαν κατά πλειοψηφία να προτείνουν

A. να μην παραδοθεί η Γαλάζια Σημαία έως ότου ο Δήμος ως διαχειριστής τοποθετηθεί σχετικά προβαίνοντας στις απαραίτητες ενέργειες για την ζητηθείσα έγγραφη βεβαίωση από αρμόδιες αρχές, ότι από τις εν λόγω δραστηριότητες και την παρουσία υψηλών συγκεντρώσεων σε βαρέα μέταλλα δεν υπάρχει κίνδυνος για τη δημόσια υγεία ή το περιβάλλον, όπως προβλέπει σαφώς το Κριτήριο 9 – βλέπετε προαναφερθείσα σχετική αναφορά.

B. να ακολουθηθεί η πάγια προβλεπόμενη διαδικασία με ανάρτηση της Γαλάζιας Σημαίας στην ακτή του Στρατωνίου, εφόσον υπάρξει η διαβεβαίωση αυτή από πλευράς του διαχειριστή.

Η Εθνική Επιτροπή Κρίσεων